

Ladder voor duurzame verstedelijking

datum	9 augustus 2022	
aan	M. Jongerius	Gemeente Delft
van	J. van den Broek	Antea Group
kopie	W. Koers	Antea Group
project	RO Delft Pleysierschool en ISK	
projectnr.	0472845.100	
betreft	Ladderonderbouwing Pleysierschool en ISK Delft	
revisie	01	

1 Inleiding

1.1 Beoogde ontwikkeling

Beoogd is de herontwikkeling van het Pleysier College en de Internationale Schakelklas (ISK) op het perceel Aart van der Leeuwlaan 12. Het is de bedoeling op de locatie van een vroegere basisschool twee scholen voor middelbaar onderwijs en een bijbehorende sporthal te realiseren.

Plangebied

De locatie van de ontwikkeling bevindt zich aan de Aart van der Leeuwlaan 12 in het zuidwestelijk kwadrant van de wijk Voorhof. De Voorhof is een grote naoorlogse uitbreidingswijk uit de jaren '60 (wederopbouw). In figuur 1 en 2 is de beoogde ontwikkeling weergegeven. De bouwmogelijkheden worden vergroot in het nieuwe bestemmingsplan. De behoefte aan de scholen en sporthal zal zowel kwantitatief als kwalitatief moeten worden onderbouwd op basis van het verzorgingsgebied (gemeente Delft). Daarvoor zetten we de vraag af tegen het bestaande aanbod.

Figuur 1: Plangebied (rode lijn) met daarin de footprint van het gebouw (zwarte lijn) geprojecteerd op de huidige situatie.

Internationale Schakelklas (ISK)

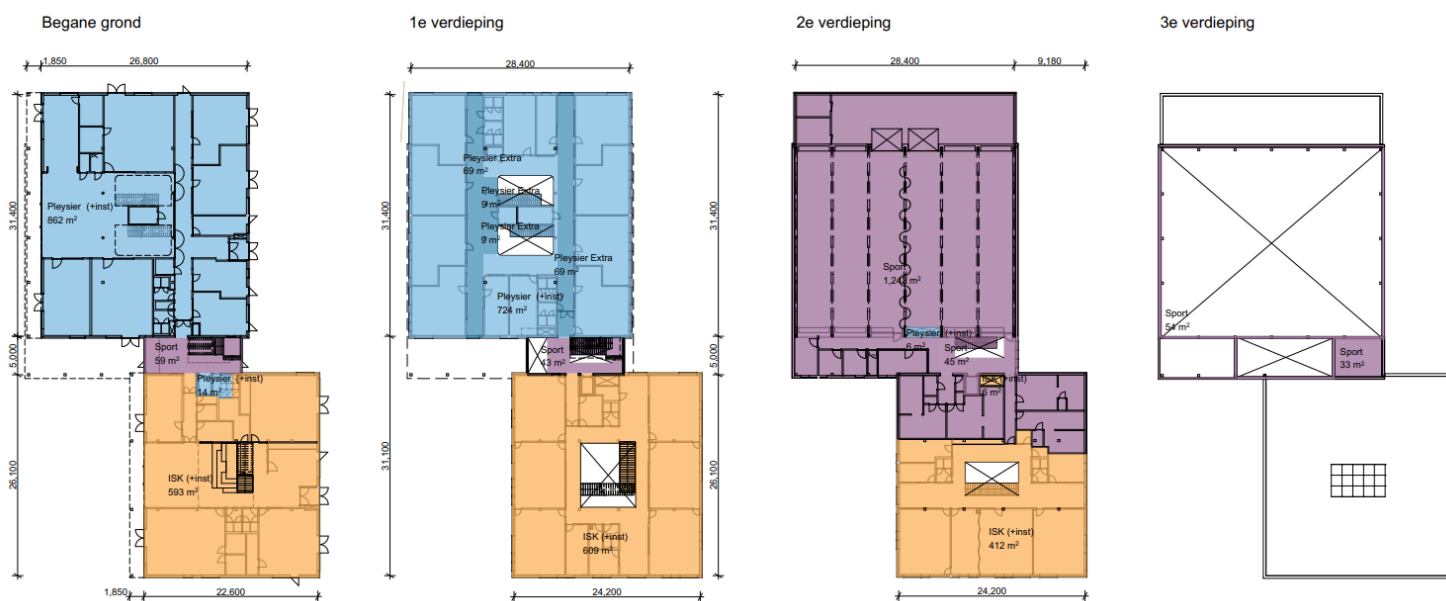
De Internationale Schakelklas (hierna: ISK) is een regionale voorziening en vangt anderstalige nieuwkomersleerlingen van twaalf tot achttien jaar op die korter dan één jaar in Nederland zijn en niet of nauwelijks Nederlands spreken. In 2015 zijn in de regio bestuurlijke afspraken gemaakt over het onderwijs aan nieuwkomers in de leeftijdscategorie van twaalf tot achttien jaar, de ISK's en de uitbreiding van leerlingen door de toestroom van nieuwkomers.

Pleysier College (VSO)

Pleysierscholen valt onder Voorgezet Speciaal Onderwijs (VSO) en verzorgen specialistisch onderwijs voor een kwetsbare doelgroep die niet in het regulier onderwijs past. Er worden leerlingen onderwezen met (ernstige) gedragsproblemen of met psychiatrische problematiek.

Vigerende bestemming

De locatie valt onder het huidige bestemmingsplan 'Voorhof' (vastgesteld 11-06-2014). De locatie heeft momenteel de bestemming 'maatschappelijk', waarbij onderwijsvoorzieningen zijn toegestaan. Om de herontwikkeling juridisch-planologisch mogelijk te maken wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het nieuwe bestemmingsplan vergroot de bouw mogelijkheden, waardoor de beoogde ontwikkeling kan worden ingepast.

Figuur 2: Situering van de sporthal binnen de footprint. Bron: gemeente Delft/NOAHH (2022).

1.2 Ladder voor duurzame verstedelijking

De Ladder voor duurzame verstedelijking is opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Milieu van het Rijk en per eind 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening. Overheden moeten op grond van het Bro alle nieuwe stedelijke ontwikkelingen motiveren aan de hand van de Ladder. Sinds 1 juli 2017 is de Laddersystematiek in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) gewijzigd. De Ladder is verankerd in artikel 3.1.6. lid 2 Bro en luidt als volgt:

‘De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien’.

Op grond van artikel 1.1.1 lid 1 onder h van het Bro wordt onder ‘bestaand stedelijk gebied’ verstaan:

“bestaand stedenbouwkundig samenspel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij horende openbare of sociaal-culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur”.

We concluderen dat het hier om bestaand stedelijk gebied gaat, aangezien de bestaande bestemming al kan worden aangeduid als stedelijk. Onderwijsvoorzieningen zijn immers reeds toegestaan in het vigerende bestemmingsplan.

Is er sprake van een nieuwe stedelijke ontwikkeling (NSO), dan is een plan Ladderplichtig. Een stedelijke ontwikkeling wordt in artikel 1.1.1 Bro gedefinieerd als een:

‘Ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijk voorzieningen’.

De Ladder is alleen van toepassing op een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Daarvan is in beginsel sprake als het nieuwe bestemmingsplan meer bebouwing mogelijk maakt, of dat er een functiewijziging van zodanige aard en omvang plaats vindt dat om die reden sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. In het Bro is geen ondergrens voor de minimale omvang van een nieuwe stedelijke ontwikkeling vastgelegd. Of er sprake is van een stedelijke ontwikkeling wordt bepaald door de aard en omvang van de ontwikkeling in relatie tot de omgeving. Het gaat hierbij zowel om fysiek ruimtebeslag als de wijziging of toevoeging van functies.

De huidige bestemming ‘Maatschappelijk’ maakt de realisatie van het uitoefenen van activiteiten gericht op de sociale, maatschappelijke, educatieve en openbare dienstverlening, waaronder gezondheidszorg, zorg en welzijn, jeugd/kinderopvang, onderwijs, religie, bibliotheken, openbare dienstverlening en verenigingsleven met uitsluiting van uitvaart/begraafplaatsen, gevangeniswezen en defensie/militaire zaken reeds mogelijk. Onderhavig nieuwe bestemmingsplan vergroot deze bouwmogelijkheden. In dit geval betreft de ontwikkeling een nieuwe stedelijke ontwikkeling en zal de laddertoets moeten worden doorlopen.

1.3 Programma beoogde ontwikkeling

Primair is de opgave op het perceel twee scholen en een sporthal te realiseren. In het onderhavige onderzoek is uitgegaan van het onderstaande programma.

Tabel 1. Programma voor het Pleysier College en ISK.

Programma	Oppervlakte
Scholen	3.206 m ² BVO
Sporthal	1.359 m ² BVO
Schoolpleinen	1.200 m ² BVO

Delen van onderwijsvoorzieningen

De schoolbesturen van het ISK en het Pleysier College hebben aangegeven dat zij voordelen zien in de pedagogische en praktische samenwerking en het gebruik van elkaars voorzieningen, zoals het delen van de praktijkruimten.

1.4 Onderzoeksgebied gemeente Delft

Uit het Integraal huisvestingsplan (IHP) onderwijs 2020-2035 (d.d. 11 juni 2020) opgesteld door de gemeente Delft blijkt dat zowel de ISK (Internationale Schakelklas) als het Pleysier College (Voortgezet Speciaal Onderwijs) een verzorgingsgebied kennen van Delft en omgeving. In bestaande onderzoeken en prognoses is rekening gehouden met de toestroom uit omliggende gemeenten, waardoor gemeente Delft en de daarvoor uitgevoerde prognoses als uitgangspunt zijn genomen voor deze ladderonderbouwing.

2 Behoefte

De groei van de populatie van Delft leidt tot een toenemende behoefte aan (onderwijs)voorzieningen, met name voor het voortgezet onderwijs. Het leerlingenaantal voortgezet onderwijs in heel Delft groeit in de komende vijftien jaar naar schatting met ruim 10% tot ongeveer 8.000 door de groei van de stad, maar ook door woningbouw in omliggende gemeenten. Dit leidt op gemeentelijk niveau tot een toenemende ruimtebehoefte.

2.1 Pleysier College (VSO)

Het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) biedt onderwijs aan kinderen die vanwege leer- of gedragsproblemen, lichamelijke, zintuiglijke of verstandelijke handicaps of gedragsstoornissen extra zorg op school nodig hebben. Delft telt drie scholen voor VSO: De Maurice Maeterlinck (Langdurig Zieken, Lichamelijk Gehandicapten), De Herman Broerenschool (Zeer Moeilijk Lerende Kinderen) en Het Pleysier College. Het Pleysier College heeft vestigingen in Den Haag, Zoetermeer en Delft en biedt onderwijs aan Zeer Moeilijk Opvoedbare Kinderen. Dit zijn kinderen met een gedragsstoornis en/of psychiatrische problematiek

Vraag: Aantal leerlingen VSO neemt tot 2031 toe tot 2020, waarvan 100 op Pleysier College

Het huidige aanbod van VSO (Voortgezet Speciaal Onderwijs) in Delft bestaat uit in totaal uit het Herman Broerencollege (79 leerlingen), de Maurice Maeterlinckschool (30 leerlingen) en het Pleysier College (81 leerlingen). Deze scholen bieden op het moment ruimte aan in totaal 190 leerlingen in het VSO. Het leerlingenaantal van het VSO in Delft neemt de komende jaren naar verwachting toe naar 220 leerlingen. Hiermee is er ook een toenemende vraag naar ruimte.

Op het Pleysier College neemt het leerlingenaantal de komende jaren (tot 2031) naar verwachting toe met circa vijftien leerlingen, een groei van 17,3%, naar 100 leerlingen. Deze groei vindt vooral plaats in de periode tot 2025, waarin sprake is van een verwachte groei met circa 12% (10 leerlingen). Op basis van de huidige leerlingenaantallen en leerlingenprognoses van het Pleysier College is structureel huisvesting nodig voor circa 100 leerlingen.

De gemeente Delft heeft doelen voor een dekkend aanbod op het gebied van het VSO. Een verbrede VSO, met aandacht voor cluster 4-problematiek, is een schoolvorm die de stad aangezien momenteel nog mist volgens de eigen visie. Het nieuwe Pleysier College zou zo'n cluster 4 school zijn, en zou daarmee ook kwalitatief bijdragen aan de vraag naar VSO.

Aanbod: Huidig schoolgebouw voldoet niet meer

Het Pleysier College is gehuisvest in een gehuurd pand – deze huisvesting is ruim (1.084 m²), maar voldoet niet meer. Het schoolgebouw is ouder dan 50 jaar en in een matige staat.

Behoefte: Ontwikkeling voorziet in hoogwaardig gebouw, waar ook cluster 4-problematiek mogelijk wordt gemaakt

Op basis van de huidige leerlingenaantallen en leerlingenprognoses van het Pleysier College is structureel huisvesting nodig voor circa 100 leerlingen. Het huidige schoolgebouw van het Pleysier College is verouderd en in matige staat. Om die redenen is nieuwbouw wenselijk. De gemeente Delft heeft doelen voor een dekkend aanbod op het gebied van het VSO. Een verbrede VSO, met aandacht voor cluster 4-problematiek, is een schoolvorm die de stad aangezien momenteel nog mist volgens de eigen visie. Het nieuwe Pleysier College zou zo'n cluster 4 school zijn, en zou daarmee ook kwalitatief bijdragen aan de vraag naar VSO.

2.2 Internationale Schakel klas (ISK)

Vraag – Ruimte nodig voor 150 leerlingen Internationale Schakel Klas

De afgelopen vijf jaar is het aantal leerlingen voor de Internationale Schakel Klas (ISK) in de gemeente Delft structureel gestegen van circa 60 leerlingen naar het maximum van 150 leerlingen. De leerlingen komen zowel uit oorlogsgebieden zoals Eritrea en Syrië, maar ook veel kinderen uit Oost-Europa (MOE-landers). De uitbreiding voor het eerste opvangonderwijs aan nieuwkomers is het gevolg van verhoogde arbeidsmigratie, opvang van vluchtelingkinderen en kinderen die door gezinshereniging, gemengde huwelijken of adoptie nieuw zijn in Nederland. De nieuwe leerlingen met vaak grote verschillen in achtergrond, perspectief en leerniveau stromen via het ISK het reguliere onderwijs in. Uit het IHP van Delft blijkt dat het aantal van maximaal 150 leerlingen de komende jaren constant blijft.

Aanbod – Huidige scholen in Delft met en ISK bieden te weinig permanente ruimte voor de hoeveelheid leerlingen

Door de uitbreiding is het ISK momenteel tijdelijk gehuisvest op twee locaties; in de basisschool aan de Maria Duystlaan met tachtig leerlingen en zeventig leerlingen aan de Krakeelpolderweg. Naast de huidige twee locaties voor de theoretische lessen, is het praktijkonderwijs ondergebracht bij de Grotius praktijkschool aan de Aart van der Leeuwlaan en het bewegingsonderwijs is verdeeld over twee locaties. Voor de kwaliteit van het onderwijs en organisatorisch is dit niet de meest wenselijke situatie. Daarnaast is de planning om in 2022 het schoolgebouw aan de Maria Duystlaan te slopen t.b.v. de nieuwbouw van een basisschool, woningbouw en het zwembad. Op dat moment moet vervangende huisvesting voor het ISK gereed zijn.

De inspectie van het Onderwijs heeft op 23 mei 2018 een herstelonderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs uitgevoerd bij de ISK om zich een beeld te vormen over de kwaliteit van het onderwijs op deze afdeling en over de naleving van wet- en regelgeving. Ook de inspectie geeft aan dat de huidige situatie belemmerend is voor het realiseren van goed onderwijs aan deze kwetsbare doelgroep. Geadviseerd wordt aan het schoolbestuur om de randvoorwaarden, waaronder huisvesting, te verbeteren.

Behoefte – Ontwikkeling voorziet in permanente huisvesting voor 150 leerlingen ISK

Op de bestaande VO-locaties is onvoldoende ruimte beschikbaar om de 150 leerlingen in deze onderwijsvorm permanent te huisvesten. Er zal namelijk 1 schoolgebouw gesloopt worden. Daarnaast heeft de gebrekkige huisvesting invloed op de kwaliteit van het onderwijs. Er is daarom behoefte aan een permanente oplossing voor huisvesting van 150 leerlingen op voor het ISK.

2.3 Sportaccommodatie

Sport en bewegen vormen een belangrijk onderdeel van een gezonde leefstijl. Meer bewegen is niet alleen goed voor de fysieke gezondheid, maar draagt ook bij aan de mentale en sociale gezondheid. Daarom zet Delft in op het stimuleren van de sport- en beweegparticipatie. Daarnaast wordt sport en bewegen ook ingezet om brede maatschappelijke effecten te bereiken, bijvoorbeeld op het gebied van zorg, opvoeding en gedrag (normen en waarden), talentontwikkeling, leefbaarheid, integratie, veiligheid en leefbaarheid

Aanbod: Gymzaal Slauerhofflaan is verouderd en ontstaat hoge druk

Het Grotiuscollege, waar de ISK in de huidige situatie onderdeel van uitmaakt, gebruikt de Gymzaal Grotiuscollege, een sporthal in beheer van het Grotiuscollege met een capaciteit voor 192 gebruikers. Het VSO Pleysier College maakt in de huidige situatie gebruik van Gymzaal Slauerhofflaan, een sporthal met capaciteit voor 26 gebruikers. Pleysier College en IKC De Eglantier Voorhof maken gebruik van de (verouderde) gymzaal Slauerhofflaan waar, nu en in de toekomst, naar verwachting een hoge druk ontstaat.

Vraag: Tenminste twee extra zaaldelen nodig

Uit het Integraal huisvestingsplan onderwijs 2020-2035 blijkt dat de voorzieningen voor bewegingsonderwijs in Delft op totaalniveau voldoende capaciteit bieden voor de huidige én toekomstige behoefte. In de capaciteitsbeoordeling moet echter rekening worden gehouden met de nabijheid van voorzieningen voor bewegingsonderwijs ten opzichte van de schoollocaties. Om de druk op de bestaande sportzalen in de omgeving van de ontwikkeling niet te doen toenemen, is extra sportaccommodatie in de buurt van de onderhavige locatie nodig. Er is vraag aan tenminste twee extra zaaldelen om aan de ruimtebehoefte te voldoen van bovengenoemde scholen.

Behoefte: Ontwikkeling voorziet in behoefte benodigde ruimte van scholen en sportverenigingen

In de huidige situatie maakt het Pleysier College mede gebruik van de verouderde gymzaal aan de Slauerhofflaan, waar naar verwachting een hoge druk ontstaat. Er is tevens in de huidige situatie vraag naar tenminste twee extra zaaldelen om aan de ruimtebehoefte te voldoen van de omliggende scholen. Het realiseren van een sportzaal sluit daarnaast aan bij de behoefte van sportverenigingen en draagt bij aan de verduurzamingsambities.

3 Conclusie

Om de ontwikkeling van het Pleysier College en de ISK, met sportaccommodatie en schoolpleinen mogelijk te maken in Delft is de ladder voor duurzame verstedelijking onderbouwd:

- **Pleysier College (VSO):** Op basis van de huidige leerlingenaantallen en leerlingenprognoses van het Pleysier College is structureel huisvesting nodig voor circa 100 leerlingen. Het huidige schoolgebouw van het Pleysier College is verouderd en in matige staat. Om die redenen is nieuwbouw wenselijk. De gemeente Delft heeft doelen voor een dekkend aanbod op het gebied van het VSO. Een verbrede VSO, met aandacht voor cluster 4-problematiek, is een schoolvorm die de stad aangezien momenteel nog mist volgens de eigen visie. Het nieuwe Pleysier College zou zo'n cluster 4 school zijn, en zou daarmee ook kwalitatief bijdragen aan de vraag naar VSO.
- **Internationale Schakel klas (ISK):** Op de bestaande VO-locaties is onvoldoende ruimte beschikbaar om de 150 leerlingen in deze onderwijsvorm permanent te huisvesten. Er zal namelijk 1 schoolgebouw gesloopt worden. Daarnaast heeft de gebrekkige huisvesting invloed op de kwaliteit van het onderwijs. Er is daarom behoefte aan een permanente oplossing voor huisvesting van 150 leerlingen op voor het ISK.
- **Sportaccommodatie:** In de huidige situatie maakt het Pleysier College mede gebruik van de verouderde gymzaal aan de Slauerhofflaan, waar naar verwachting een hoge druk ontstaat. Er is tevens in de huidige situatie vraag naar tenminste twee extra zaaldelen om aan de ruimtebehoefte te voldoen van de omliggende scholen. Het realiseren van een sportzaal sluit daarnaast aan bij de behoefte van sportverenigingen en draagt bij aan de verduurzamingsambities.

Er zijn geen negatieve ruimtelijke effecten te verwachten als gevolg van de ontwikkeling. De ontwikkeling van de nieuwe VSO Pleysier College en de ISK, met bijbehorende sportaccommodatie, gelegen in de Voorhof te Delft voldoet aan de Ladder voor duurzame verstedelijking.